

## HISTORIA DE ESPAÑA

O exame consta de 4 preguntas de 5 puntos, das que poderá responder un **MÁXIMO DE 2**, combinadas como queira. Se responde máis preguntas das permitidas, **só se corrixirán as 2 primeiras respondidas**.

### PREGUNTA 1. RESPONDA OS DOUS APARTADOS SEGUINTE:

#### 1.1. Defina brevemente catro dos oito termos: 0,5 puntos por definición)

1. Bárbaros, 2. Manso, 3. Terzos, 4. Despotismo ilustrado,
5. Abdicacións de Baiona, 6. Caciquismo, 7. Bienio Negro, 8. Sanjurjada.

#### 1.2. Desenvolva un dos catro temas:

- 1.2.1. Os pobos prerromanos da Península Ibérica. (3 puntos)
- 1.2.2. Reconquista e repoboación. (3 puntos)
- 1.2.3. As crises baixomedievais. (3 puntos)
- 1.2.4. A nova monarquía dos Reis Católicos. (3 puntos)

### PREGUNTA 2. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre a Revolución Gloriosa e a constitución de 1869. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ao xurdimento da Revolución, ás forzas que a promoveron e ás características da constitución de 1869. (5 puntos)

#### Doc. 1. Proclama da Xunta provisional de goberno de Madrid, 29 de setembro de 1868:

MADRILEÑOS: Constituída en nome do pobo a Xunta provisional de Goberno, o seu primeiro deber é dirixirvos a palabra.

A dinastía dos Borbóns concluíu.

[...] Non embacemos a alegría do triunfo con ningunha desorde que enchería de xúbilo aos inimigos da Liberdade: que todos os veciños se organicen por distritos e vivían porque nada manche a nosa gloriosa Revolución.

Viva a Soberanía Nacional! Viva a Mariña! Viva o Exército! Vivan os xenerais que a conduciron á vitoria! Abaixo os Borbóns! Viva o Pobo Soberano!

#### Doc. 2. O socialista Fernando Garrido analiza a posición dos partidos ante a Revolución Gloriosa no seu libro *Historia del reinado del último Borbón de España* (Barcelona, 1869):

“Liberais máis ou menos conservadores e republicanos demócratas fixeron a revolución de setembro; aqueles impuxeron os seus homes; estes as súas ideas, os principios e doutrinas.

A monarquía non cabe dentro da revolución de setembro que expulsou unha dinastía e derrubou as coroas reais que son o seu emblema dos sitios públicos, é incompatible con ela. Os monárquicos verdadeiros son reaccionarios e rexeitan os dogmas, principios e institucións democráticas proclamadas pola revolución; os monárquicos revolucionarios non teñen un candidato popular, compatible coa revolución e con eles; un príncipe co que eles manden; e por isto que a forma monárquica non poida amalgamarse coa revolución”.

#### Doc. 3. Constitución de 1869:

“A nación española, e no seu nome as Cortes constituíntes, elixidas por sufraxio universal, desexando afianzar a xustiza, a liberdade e a seguridade e prover o ben de cantos vivan en España, decretan e sancionan a seguinte Constitución. (...)

Art.2. Ningún español nin estranxeiro poderá ser detido nin preso senón por causa de delito.

Art.15. Ninguén está obrigado a pagar contribución que non fose votada en Cortes, ou polas corporacións populares legalmente autorizadas para impoñela.

Art. 16. Ningún español que se encontre en pleno goce dos seus dereitos civís poderá ser privado do dereito de votar nas eleccións de senadores, deputados a Cortes, deputados provinciais e concelleiros.

Art. 17. Tampouco poderá ser privado ningún español: Do dereito de emitir libremente as súas ideas e opinións, xa de palabra, xa por escrito, valéndose da imprenta (...). Do dereito de reunirse pacificamente. Do dereito de asociarse para todos os fins da vida humana que non sexan contrarios á moral pública”.

### PREGUNTA 3. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.

Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre o establecemento da II República. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos ás circunstancias que provocaron a

**caída da monarquía, ás características do goberno provisional e aos obxectivos dos gañadores das eleccións a Cortes. (5 puntos)**

**Doc. 1. O diario *La Región* de Ourense explica así a chegada da república, 15 de abril de 1931:**

“Nas últimas vinte e catro horas precipitáronse os acontecementos dunha maneira que ten que sorprender aos republicanos tanto coma o resultado das eleccións do domingo. [...] No son momentos de analizar as causas. Son, si, de facer exame de conciencia, como dicíamos onte. A pasividade dos monárquicos, as súas divisións e o abuso que fixeron do Poder, en beneficio propio sen realizar obra verdadeiramente patriótica, creou un ambiente que non é totalmente republicano, pois os republicanos sós non darían o golpe definitivo á Monarquía, pero que aproveitaron todos os inimigos desta e os descontentos con ela, para cambiar de réxime”.

**Doc. 2. O republicano Diego Martínez Barrio refírese nas súas *Memorias* aos inicios do goberno provisional:**

“O goberno reduciu as súas iniciativas e actuación aos problemas inaprazables, deixando ao labor das Cortes constituíntes a función de fixar o perfil e orientación da República. Así, por un movemento conmisericordioso, os republicanos dimitimos da función primordial de todos os gobernantes dun réxime novo, que é a de promover e canalizar a corrente de opinión sobre a que debe cimentarse e consolidarse (Culpo só aos republicanos da falta, porque os socialistas sabían o que querían e como o querían e non entraba nos seus plans que a República se asentase sobre bases de moderación política e social).”

**Doc. 3. Discurso de Manuel Azaña no Congreso dos Deputados, 13 de outubro de 1931:**

“A revolución política, é dicir, a expulsión da dinastía e a restauración das liberdades públicas resolveu un problema específico de importancia capital, quen o dubida!, pero non fixo máis que expoñer e enunciar aqueloutros problemas que deben transformar o Estado e a sociedade españois ata a raíz. Estes problemas, ao meu curto entender, son principalmente tres: o problema das autonomías locais, o problema social na súa forma máis urxente e aguda, que é a reforma da propiedade, e este que chaman problema relixioso e que é, en rigor, a implantación do laicismo do Estado en todas as seus inevitables e rigorosas consecuencias”.

**PREGUNTA 4. ELABORE UNHA COMPOSICIÓN HISTÓRICA A PARTIR DOS TEXTOS PROPOSTOS.**

**Os seguintes textos deben permitirle facer unha redacción sobre a transición. Tendo en conta os documentos e o seu contexto, debe atender cando menos á política reformista de Adolfo Suárez, aos principais obstáculos aos que se enfrontou e aos resultados das eleccións de 1982. (5 puntos)**

**Doc. 1. Lei de Amnistía de 15 de Outubro de 1977. BOE n.º 248, 17 Outubro 1977.**

Artigo I. Quedan amnistiados a) Todos os actos de intencionalidade política, calquera que fose o seu resultado, tipificados como delitos e faltas realizados con anterioridade ao día quince de decembro de 1976.

Artigo II. En todo caso están comprendidos na amnistía:

- a) Os delitos de rebelión e sedición, así como os delitos e faltas con ocasión e motivo deles, tipificados no Código de Xustiza Militar.
- d) Os actos de expresión de opinión, realizados a través da prensa, imprenta ou calquera outro medio de comunicación
- f) Os delitos cometidos polos funcionarios e axentes de orde pública contra o exercicio dos dereitos das persoas.

**Doc. 2. Leopoldo Calvo Sotelo rememora a situación posterior ao golpe de estado no seu libro *Memoria Viva de la transición* (Barcelona, 1990).**

“O meu discurso de investidura, pronunciado o 18 F, trazara un programa e uns obxectivos de goberno. Pero na noite do golpe militar vía con toda claridade que a miña obrigación consistía, antes ca en calquera outra cousa, en devolver a unha España conmovida e estupefacta o acougo e a normalidade constitucionais. Secuestrados o Parlamento e o Goberno, as intervencións extraordinarias do Rei na noite do 23 F habían decapitado a confabulación, que incrivelmente lle confiaran á Coroa o seu éxito. Pero unha vez terminado o secuestro, xa non podía a súa Maxestade seguir na área política, porque lle estorbaba a orde constitucional restaurada”.

**Doc. 3. A avogada Cristina Almeida valora o resultado do PCE nas primeiras eleccións xerais, nas que obtivo 20 deputados, nunha entrevista feita por Pedro Montoliú (Madrid, 2016).**

“Sentino porque non era un resultado xusto para o traballo que se fixo, pero pareceume razoable pensando no que pasara neste país despois da guerra e dos medos que se viviron. Entendo que o partido quería recoñecer aos que estiveran fóra, pero non deberían facelo colocándoos nunha actividade política. Eu estaba na comisión electoral e cada vez que dicían un nome preguntáballe a Vitor Manuel se o coñecía e el dicíame que non. “Pois se ti non os coñeces e eu tampouco, que levamos anos nisto, imaxina se os vai coñecer a xente dos pobos”.